

det eller bevare det? Forði, siger Udvalgets Fleertal, der er en formel Mangel ved Lovforslagets Behandling. Kirkeministeren har uden at have indhentet visse bestemte Udtalelser eller Betænkninger erklæret, at han under visse Betingelser kunde modtage Lovforslaget. Men hvad er da det for Udtalelser og Betænkninger, som Udvalgets Fleertal mener ere saa fuldkommen uundværlige, og som absolut burde have været indhentede? Det er antydet i Betænkningen med de Ord: „en Udtalelse fra Kirken i sin Heelhed“. Hvad er da Kirken i sin Heelhed? Det er dog aabenbart først og fremmest Menighederne og dernæst Kirkens Lærestand. Man skulde altsaa først have en Udtalelse fra Kirken, baade fra Menighederne og fra Lærestanden, om det saa end kun blev igjennem den for Tiden meget usfuldstændige Repræsentation, som den har. Men hvad er Menighedernes Repræsentation for Dieblirket, og hvor findes den? Intetsteds. Vil man sige, at der nogetsteds findes en Repræsentation af Menighederne — men jeg skal da indrømme, at det er en meget usfuldstændig Repræsentation, — saa kan det ikke være nogen anden end Rigsdagen. Rigsdagen er det eneste Sted, hvor Medlemmer af Menighederne fra Landets forskjellige Egne kunne faae deres Betydeligheder og Ansæelser udtalte i Almindelighed og i Særdeleshed om de forelagte kirkelige Lovforslag. Ganske vist er Rigsdagen betjendelsesløs; men, som Forholdene ere, hører dog den langt overveiende Deel af dens Medlemmer ind under Folkekirken, og Menighederne have i alt Fald ikke nogen som helst anden Repræsentation. Det vil altsaa være ganske umuligt for Ministeren at faae en Udtalelse fra Kirken i dens Heelhed. Det høier værdige Medlem fra Falster (Vindesbøll) opstillede heller ingenlunde ved første Behandling nogen Fordring om en Udtalelse fra Kirken i dens Heelhed, men kun om en Udtalelse fra Kirkens Lærestand. Derved komme vi altsaa til det andet Punkt: Har da virkelig Kirkens Lærestand, have da Præsterne en Repræsentation, om end ogsaa en for Dieblirket meget usfuldstændig? Maae vi ikke ogsaa hertil svare Nei, svare, at der virkelig ikke findes nogen Repræ-

sentation for Præsterne, for Præstestanden, til hvilken vi her kunne henvise Ministeren, og om hvilken vi kunne sige, at det havde været en uafviselig Pligt at indhente dens Betænkning forinden. Hvilken Repræsentation for Geistligheden det ærede Udvalgs Fleertal imidlertid har meent, er antydet i Betænkningen, hvor der rettes en Opfordring til Ministeren om „uden Ophold at tilvejebringe i en eller anden Form“, — noget mere Ubestemt kan man dog ikke tænke sig — „i alt Fald ved Betænkningens Indhentelse fra Biskopperne og Landemoderne, det Bidrag fra Folkekirkens Side, som for den omfattende Overveelse ikke bør undværes“. Altsaa: „i alt Fald Betænkningens Indhentelse fra Biskopperne og Landemoderne“; det er det mindst Mulige, der vil tilfredsstille det høie Udvalg. Jeg vil her kun leilighedsvis gjøre opmærksom paa, at der i 1854 var nedsat en Kirkekommission for at tage disse og lignende Spørgsmaal under Overveelse, og at den, da der netop dengang svævede en Sag for Rigsdagen, som havde virkelig Betydning, idet den greb ind i Konfirmationsspørgsmaalet, kun indstillede til Ministeren, om han ikke vilde finde det passende, inden Sagen fik kongelig Stadsfæstelse, at skaffe en Betænkning tilstede fra Biskopperne og muligvis fra Landemoderne. Det var saaledes ikke en Henvendelse, der var rettet til Rigsdagen, om at standse Lovgivningsarbejdet, men en Henvendelse til Ministeren med en Opfordring til ham om, inden den kongelige Sanction indhentes, at skaffe sig en Betænkning over Sagen, og det en Betænkning, ikke idetmindste fra Biskopperne og Landemoderne, men fra Biskopperne og muligvis fra Landemoderne. Det Hovedspørgsmaal, som jeg maa komme tilbage til, er imidlertid det: Ere da virkelig Biskopperne og Landemoderne, saaledes som de nu ere, en Repræsentation for Geistligheden? Nei, mine Herrer, det kunne de kun blive, hvis Biskopperne virkelig komme til at fremgaae ved Valg af Geistligheden, kun, hvis Provstevalegene kunne blive ordnede paa en anden Maade, og hvis Landemoderne faae en anden Sammensætning, saa at virkelig Repræsentanter for Præsterne, valgte af Præsterne selv, og Repræsentanter for Menighederne, valgte af disse, faae Afgang til i dem at forhandle og at gibe